

• **Fatermékek termelése, fakereskedelem**

	Nettó fakitermelés választékösszetétele ^{1/} [%]
Lemezipari rönk	2,0
Fűrészipari rönk	23,0
Egyéb fűrészipari alapanyag	6,9
Bányászati faanyag	0,3
Papírfa	10,7
Rostfa	10,0
Egyéb iparifa	6,0
Iparifa összesen	58,9
Tüzifa	41,1
Összes nettó fakitermelés	100,0 = 5836,3 ezer m ³

1/ Országos megoszlás, 66 %-os statisztikai felvétel alapján számított értékek
Forrás: AESz

Kiemelt faipari termékek termelése 2002-ben^{1/}

Termék megnevezése	Egység	Termelt mennyiség
Fenyő fűrészáru	ezer m ³	78,8
Lombos fűrészáru	"	141,6
Parkett-fríz	"	59,9
Bútorléc	"	5,7
Rakodólap-elem	"	83,0
Faforgácslap	"	460,7
ebből felületkezelt faforgácslap	"	416,4
Cementkötésű faforgácslap	"	24,5
Farostlemez	"	58,2
ebből felületkezelt farostlemez	"	22,5
Sík- és idompréselt rétegelt falemez	"	19,5
Furnér	millió m ²	39,4
Parketta	1000 m ²	3187,0
Gyufa	millió doboz	226

1/ FVM által adatszolgáltatásra kijelölt nagy- és középüzemek adatai
Forrás: AESz

Külkereskedelmi forgalom 2002-ben

	Kivitel	Behozatal	Egyenleg
		millió Ft	
Erdei fatermékek	17358	13948	3410
Fűrészipari termékek	22577	42010	-19433
Lemezipari termékek	24087	31834	- 7747
Vegyes faipari termékek	44413	18504	25909
Fatermékek összesen	108435	106296	2139
Cellulóz- és papíripari termékek	295460	340537	- 45077
Mindösszesen	403895	446833	- 42938

Forrás: AESz, 2002. XII. 31.

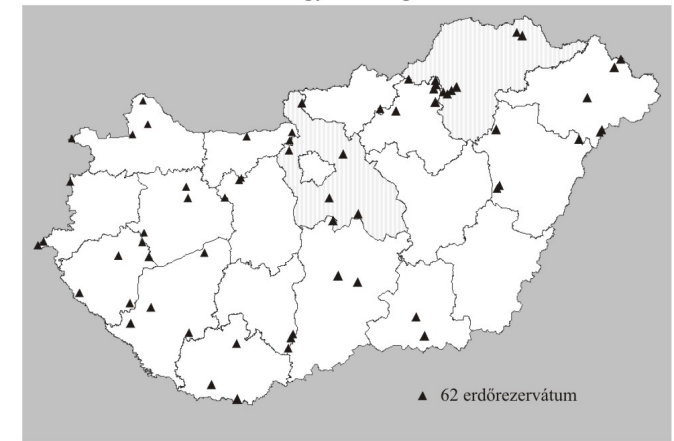
• **Erdő és természetvédelem**

	Összes terület	Ebből erdő ezer ha
Nemzeti parkok (9)	440,8	173,4
Tájvédelmi körzetek (38)	349,3	191,3
Természetvédelmi területek (142)	25,9	10,5
Országos jelentőségű védett területek	816,0	375,2

Forrás: KöM Természetvédelmi Hivatala, 2001

Az országos jelentőségű összes védett természeti terület 46 %-át borítják erdők. Ezekben az erdőkben a gazdálkodási korlátozásokat "A természet védelméről" szóló 1996. évi LIII. törvény tartalmazza.

Erdőrezervátum hálózat Magyarországon

• **Intézményrendszer**

Erdészeti igazgatás:

Erdőgazdálkodásban érintett további
kiemelt szakhatóságok:

- FVM OMMI Erdészeti Osztály
Erdészeti szaporítóanyag felügyelete
- FVM Vadgazdálkodási és Halászati Főosztály
Vadgazdálkodás hatósági felügyelete
- KvVM Természetvédelmi Hivatala -
9 Nemzeti Park Igazgatóság
Védett természeti területeken lévő
erdőkben a természetvédelem hatósági
felügyelete

Tudományos kutatás: Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI), Budapest
Nyugat-Magyarországi Egyetem, Sopron

Szakképzés:

- Felsőfokú: Nyugat-Magyarországi Egyetem, Sopron
- Középfokú erdészsképzés: Szeged, Sopron, Mátrafüred, Barcs
- Erdészeti szakmunkásképzés: Ásotthalom, Szécsénypuszta, Piliscsaba, Miskolc

Kiadásért felel: Barátossy Gábor elnök, FVM Erdészeti Hivatala, <http://www.fvm.hu>
Összeállította: Állami Erdészeti Szolgálat, főigazgató: Csóka Péter,
szerkesztette: Szabó Péter, Mózes Csaba, fotók: Ruttkay L.
Készült magyar, angol, német nyelven
Nyomda: HTSART

**ERDŐVAGYON,
ERDŐ- ÉS
FAGAZDÁLKODÁS
MAGYARORSZÁGON**

Kiadja:
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium
Erdészeti Hivatala
Budapest, 2003

• A magyar erdészet újkori történetének legfontosabb dátumai

• Az ország földterülete művelési ágak szerint

1791	az Országgyűlés megalkotja az első feudális erdőtörvényt,
1879	kiadatik az első modern polgári erdőtörvényt,
1920	az első világháborút lezáró békeszerződés következtében az ország elveszíti erdeinek 84 %-át, az erdőszűlség 26 %-ról 12 %-ra csökken,
1935	az 1935. évi IV. törvények kiadásával érvénybe lép az ország megváltozott természetföldrajzi viszonyainak megfelelő erdő-törvény és egyben az első magyar természetvédelmi törvény,
1936	Magyarország rendez a II. Erdészeti Világkongresszust és a IUFRO IX. kongresszusát,
1945	a 100 kat. holdnál nagyobb magánerdőket államosítják, ill. a 10-100 kat. hold nagyságúakat állami kezelés alá vonják,
1959-60	az erdőbirtokossági társulatokat leépítik, az erdők kb. 30 %-a szövetkezeti tulajdonba kerül,
1961	megjelenik a szocialista tulajdonformára alapozott 1961. évi VII. törvény az erdőkről és a vadgazdálkodásról,
1996	a rendszerváltást követően az erdőknek kb. 40 %-a magánosításra kerül, a többcélú tartamos erdőgazdálkodás törvényi szabályozásához az Országgyűlés elfogadja az erdőről és a erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvényt.

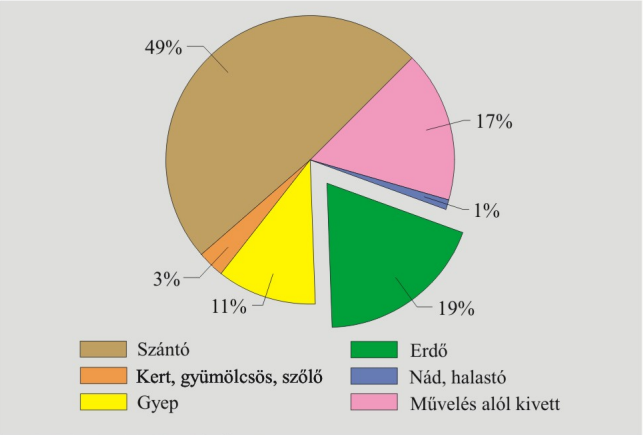
• Az erdészeti politika jelenlegi főbb célkitűzései

- ♦ Az erdők környezeti, gazdasági és szociális szolgáltatásainak hosszú távon való biztosítása többcélú, tartamos (fenntartható) erdőgazdálkodással.
- ♦ A fenntartható gazdálkodáshoz fűződő társadalmi érdekek és a tulajdonosi, ill. a gazdálkodói érdekek közötti összhang megteremtése.
- ♦ Őshonos fajokból álló természetes vagy a természeteshez közelálló erdőtársulások megőrzése, területüknek a termőhelyi tényezők függvényében történő növelése.
- ♦ Erdőtelepítéssel az erdőterület növelése mintegy 26-27 %-os erdőszűlségi szint eléréséig.

• Összefoglaló adatok

Az ország teljes területe	ezer hektár	9303,0
Lakosság száma	millió fő	10,14
Erdőterület (adattári)	ezer hektár	1823,4
Erdőszűlség	%	19,6
1000 lakosra eső erdőterület	ha/1000 fő	180
Erdőgazdálkodási célú terület	ezer hektár	1955,2
Az erdők élőfakészlete	millió br. m ³	330,9
Az erdők évi br. folyónövedéke	millió m ³ /év	12,3
Fakitermelés összesen	millió br. m ³	7,0
Véghasználat összesen	millió br. m ³	5,0
Véghasználati red. terület	ezer hektár	21,0
Erdőfelújítás (első kivitel)	ezer hektár	22,3
Erdőtelepítés (első kivitel)	ezer hektár	14,8
Erdőterv szerint kezelt erdők	%	100

Források: Központi Statisztikai Hivatal (KSH) 2003.I.I.,
Állami Erdészeti Szolgálat (AESz) Országos Erdőállomány Adattár 2003.I.I.,
AESz "Beszámoló az erdőszűlésekről és a fakitermelésekről a 2002. évben"

Forrás: KSH, 2002. V. 31-i állapot

• Erdőgazdálkodási célú terület az Országos Erdőállomány Adattár nyilvántartása szerint (2003.I.1-i állapot)

Erdőterület (faállománnyal borított és erdőszűlésekre kötelezett területek):	1823,4	19,6
Egyéb erdőgazdálkodási célú területek (csemetekertek, nyiladékok, üzemi utak, állandó tisztások, stb.):	131,8	1,4
Összes erdőgazdálkodási célú terület:	1955,2	21,0

• Az erdőterület változása, erdőtelepítések

Az erdőterület változása, 1938 - 2003

Táj ^{1/}	1938		1965		2003	
	erdő-terület ezer ha	erdő-terület szűlség %	erdő-terület ezer ha	erdő-terület szűlség %	erdő-terület ezer ha	erdő-terület szűlség %
Dunántúl	599,4	16,2	731,9	20,0	870,1	23,8
Észak-M.o.	318,4	22,6	329,4	24,5	376,5	28,0
Alföld	189,1	4,5	360,2	8,4	576,8	13,4
Összesen	1106,9	11,9	1421,5	15,3	1823,4	19,6

1/ Megyék csoportosításával

Forrás: KSH, AESz Adattár

Erdőtelepítések alakulása az elmúlt években^{1/}

Tenyésztési év	Állami erdő-gazdasági rt.-ok	Többi gazdasági rt.-ok	Összesen
	ezer hektár	ezer hektár	ezer hektár
1995/96	0,4	6,2	6,6
1996/97	0,4	7,9	8,3
1997/98	0,4	7,8	8,2
1998/99	0,4	8,3	8,7
1999/2000	0,4	9,4	9,8
2000/2001	0,3	12,8	13,1
2001/2002	0,4	14,4	14,8

1/ Első kivitelek

Forrás: AESz "Beszámoló az erdőszűlésekről és a fakitermelésekről"

• Erdőterület és tulajdonmegoszlás megyénként

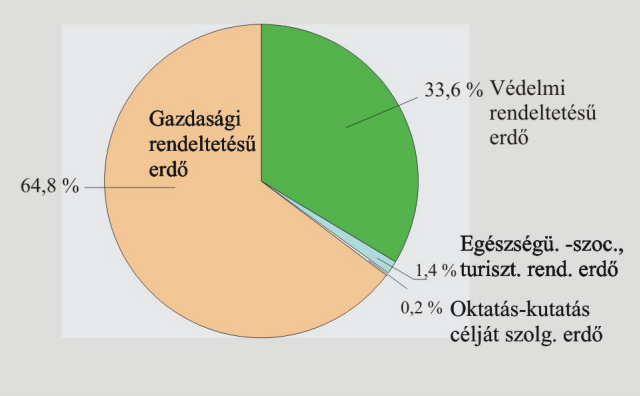
Megye	Közigaz-gatási terület ha	Erdő-terület ha	Erdő-terület szűlség %	Erdőgaz-dálkod. célú ha	Álla-mi % %	Közös-ségi % %	Ma-gán % %	Nem ismert %
Baranya	442951	107002	24,2	112883	56,5	1,3	29,0	13,2
Bács-Kiskun	844515	158681	18,8	168856	51,1	0,7	39,3	8,9
Békés	563105	24298	4,3	26751	62,5	2,9	9,8	24,8
Borsod-A.-Z.	724717	196388	27,1	206200	63,0	1,1	27,0	8,9
Csongrád	426268	32468	7,6	34396	53,1	1,1	23,8	22,0
Fejér	435876	53854	12,4	62174	75,4	1,5	8,2	14,9
Győr-M.-Sop.	420849	80343	19,1	89163	71,5	0,3	27,7	0,5
Hajdú-Bihar	621056	63664	10,3	67623	49,4	0,9	34,8	14,9
Heves	363741	84847	23,3	88584	61,7	0,3	37,1	0,9
Komárom-E.	226508	60431	26,7	65285	82,8	0,6	9,3	7,3
Nógrád	254418	95300	37,5	98709	57,8	0,2	40,0	2,0
Pest+Budap.	691867	163466	23,6	175532	62,6	1,4	24,7	11,3
Somogy	603586	168461	27,9	180286	59,2	0,6	31,1	9,1
Szabolcs-Sz.-B.	593645	102818	17,3	106890	31,6	1,5	49,3	17,6
Jász-N.-Szoln.	558171	31382	5,6	33597	40,5	2,2	47,5	9,8
Tolna	370331	64050	17,3	69012	58,1	1,4	21,6	18,9
Vas	333620	93110	27,9	98226	51,1	0,5	45,2	3,2
Veszprém	449280	130194	29,0	150739	67,7	0,3	32,0	0,0
Zala	378411	112620	29,8	120274	55,3	0,3	23,3	21,1
Összesen	9302915	1823377	19,6	1955180	58,7	0,9	30,7	9,7

Forrás: ÁESz Adattár, 2003.I.1.

A "nem ismert" kategóriába a rendszerváltozást követő magánosítások során erdőgazdálkodónak még be nem jelentkezett tulajdonosok területei tartoznak.

A rendszerváltozás előtt a magánerdők aránya nem érte el az 1 %-ot.

• Az erdőterület megoszlása elsődleges rendeltetés szerint

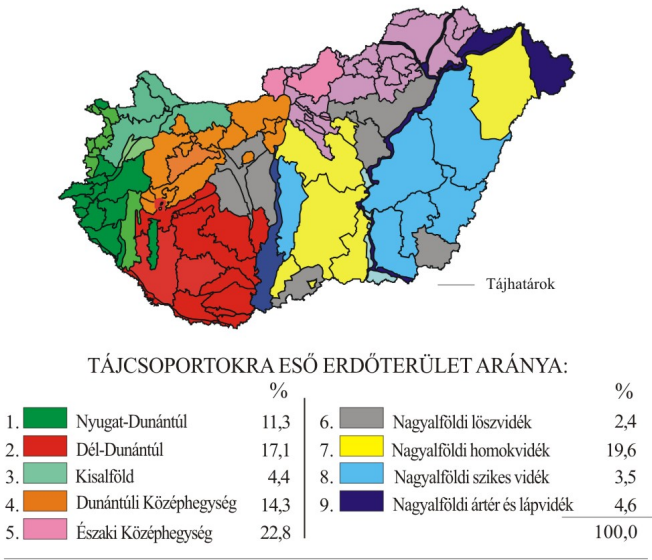
Forrás: ÁESz Adattár, 2003.I.1.

A védelmi rendeltetésű erdőkhöz tartoznak: a talajvédelmi, a vadvédelmi, a vízvédelmi, a településvédelmi stb. védő erdők, valamint a védett erdők (pl. védett természeti területen lévő erdők). Területük és arányuk évtizedek óta növekvő tendenciát mutat.

• Termőhelyi tényezők

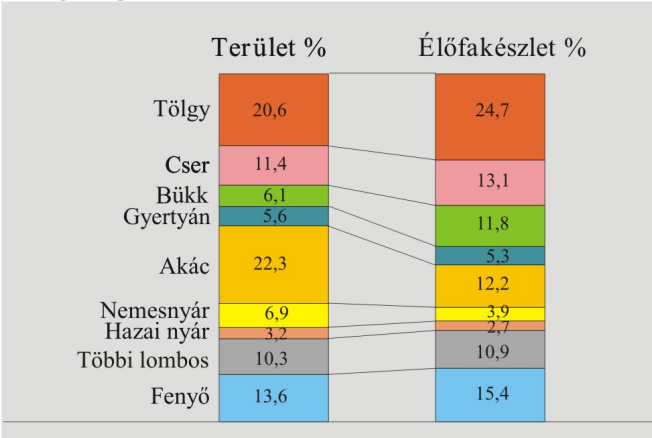
Tengerszint feletti magasság szerinti megoszlás		Erdészeti klímazónák szerinti megoszlás	
	%		%
- 150 m	41,4	Bükkös klíma	8,7
151 - 350 m	45,8	Gyertyános-tölgyes klíma	38,5
351 - 750 m	12,4	K.talan-tölgyes, ill. cseres klíma	27,7
751 - 1015 m	0,4	Erdős sztyepp klíma	25,1
Összes erdőterület	100,0	Összes erdőterület	100,0

MAGYARORSZÁG ERDŐGAZDASÁGI TÁJAI

Forrás: ÁESz Adattár, 2003.I.1.

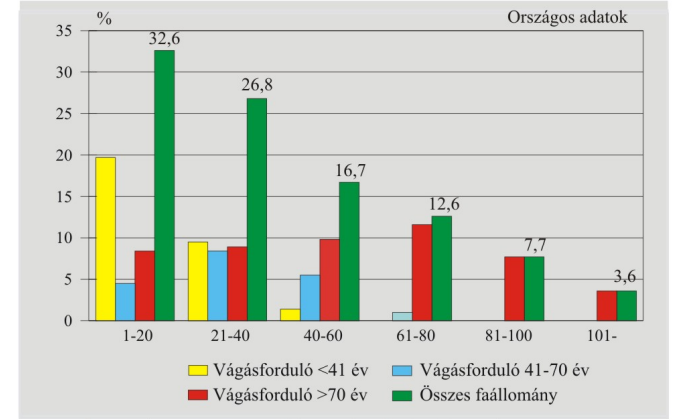
• Fajmegoszlás

Forrás: ÁESz Adattár, 2003.I.1.

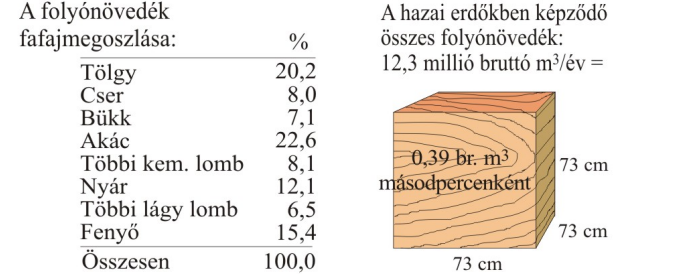
Az erdőterület 56 %-át őshonos fajok, 44%-át idegenföldi, meghonosodott fajok (akác, vörös tölgy, fenyők) vagy klónozott fajták (nemesnyárok) foglalják el.

• Területmegoszlás korosztályok szerint

Forrás: ÁESz Adattár, 2003.I.1. + folyamatban lévő erdősítések

• Évi folyónövedék és az élőfakészlet változása

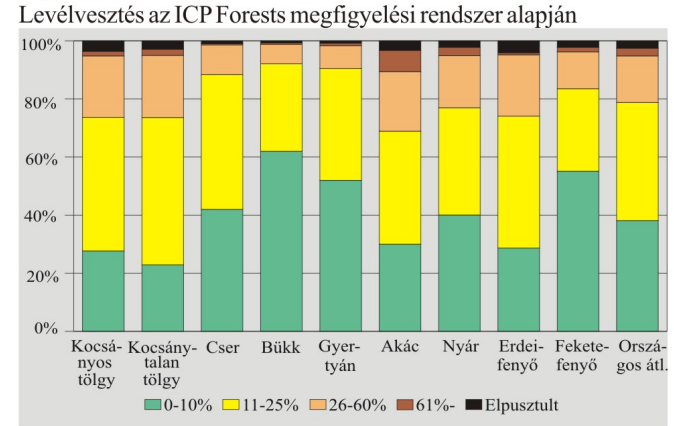

Az élőfakészlet változása:

1999.I.1.	323,1 millió m ³
2000.I.1.	325,2
2001.I.1.	326,4
2002.I.1.	328,8
2003.I.1.	330,9

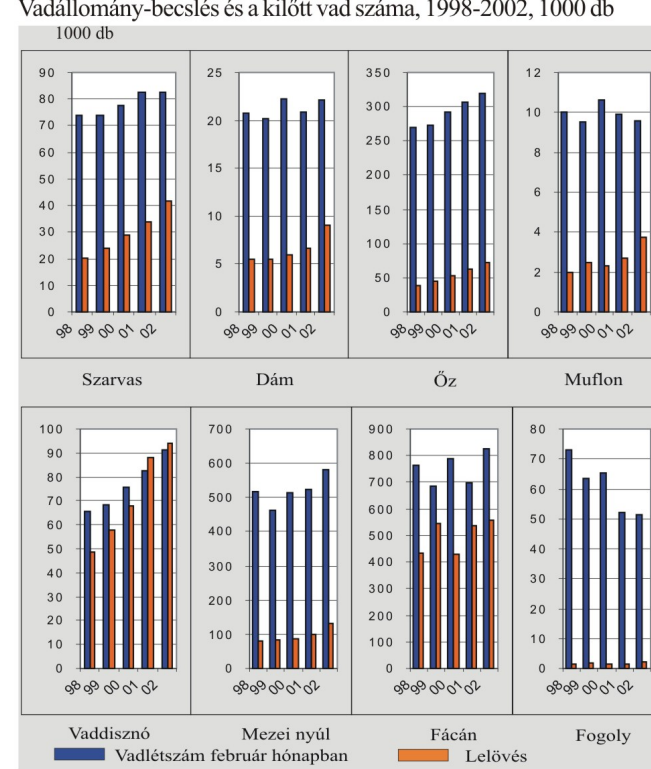
Forrás: ÁESz Adattár

• Egészségi állapot

Forrás: ÁESz Egészségi Állapot Adattár, 2002

• Vadállomány és vadászat

Forrás: Agrárgazdasági Kutató és Informatikai Intézet (AKII)

Országos trófeabírálat 2002-ben CIC pontozás szerint

	Összes elbírált db	arany	Összesenből ezüst db	bronz
Szarvas	9761	288	1048	1741
Dám	1767	197	213	197
Őz	27078	421	930	1079
Muflon	857	59	90	105
Vadkan	4622	218	381	770

Forrás: Országos Trófeabíráló Bizottság jelentése

Erdeinkben élő vadállomány része az erdei ökoszisztémának és jelentős természeti értéket képvisel. A szarvas, dám, őz trófeái a világranglista élvonalában foglalnak helyet, vadászatuk számottevő bevételi forrás. A vadkárak mérséklése érdekében, a természetvédelem, a mező- és erdőgazdálkodás érdekeinek is megfelelő vadlétszám fenntartása a vadgazdálkodás kiemelt feladata.

Erdősítésekben keletkezett vadkár, 1997/98-2001/2002

Tenyészeti év	Mennyiségi kár hektár	Minőségi kár
1997/1998	354	5708
1998/1999	226	4987
1999/2000	313	4807
2000/2001	715	5219
2001/2002	475	5944

Forrás: Erdősítések műszaki átvételi jegyzőkönyvei (E-lapok)

ERDŐVAGYON,
ERDŐ- ÉS
FAGAZDÁLKODÁS
MAGYARORSZÁGON

Kiadja:
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium
Erdészeti Hivatala
Budapest, 2003

Erdősítések (erdőfelújítás és erdőtelepítés)
Erdősítési teljesítések^{1/} a 2001/2002. tenyésztési évben, hektár

	Állami erdőgazda- sági rt.-ok	Többi gazdálkodó	Összesen
Első kivitelek:			
Természetes erdőfelújítás magról	3034	529	3563
Természetes erdőfelújítás sarjról	2036	5157	7193
Mesterséges erdőfelújítás	5824	5688	11512
Erdőfelújítás összesen	10894	11374	22268
Erdőtelepítés összesen	420	14410	14830
Első kivitelek összesen	11314	25784	37098
Pótlások összesen	4112	4305	8417
Első kivitelek + pótlások	15426	30089	45515
Befejezett erdősítések:			
Erdőfelújításban	9876	10156	20032
Erdőtelepítésben	341	8270	8611
1 ha befejezett erdősítésre fordított munka:			
Erdőfelújításban	1,4	1,1	1,3
Erdőtelepítésben	1,6	1,1	1,2
Üres vágásterület	2079	9018	11097
Felújítási hátralék	1594	10949	12543

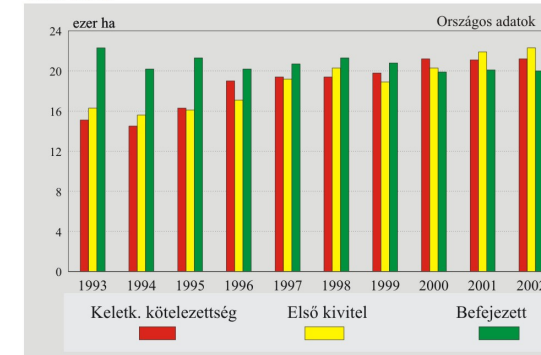
1/ Az erdőfelújítás tartalmazza az erdőfelújítást pótló telepítést is

Céllománýtípusok arányai az erdősítésekben (első kivitel)

	Erdő- felújításban	Erdő- telepítésben %	Összes erdősítésben
Tölgyes	19,3	19,9	19,5
Cseres + egyéb kemény lombos	12,0	5,5	9,4
Bükkös	5,5	0,2	3,4
Akácos	37,0	33,4	35,6
Nemes nyár + fehér fűz	14,7	31,0	21,2
Hazai nyár + egyéb lágy lombos	8,1	8,5	8,3
Fenyves	3,4	1,5	2,6
Összesen	100,0	100,0	100,0

Forrás: ÁESz "Beszámoló az erdősítésekről és a fakitermelésekről a 2002. évben"

Erdőfelújítási kötelezettségek és teljesítések alakulása,
1993-2002

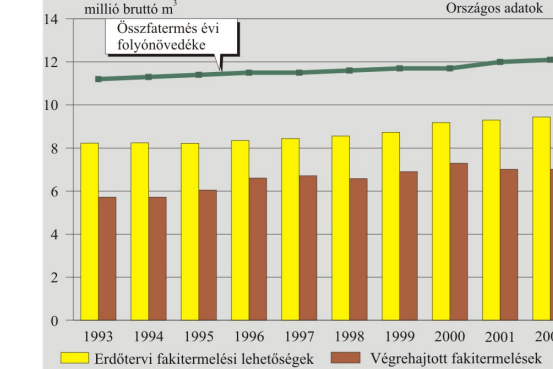
Forrás: ÁESz "Beszámoló az erdősítésekről és a fakitermelésekről"

Bruttó fakitermelés
Bruttó fakitermelési teljesítések a 2002. évben

	Állami erdőgaz- dasági rt.-ok	Többi gazdál- kodó	Összesen
Használati módok szerint:	br. ezer m ³		
Véghasználat	3063	1925	4988
Növedékfokozó gyérités	578	116	694
Törzskiválasztó gyérités	429	256	685
Tisztítás	208	162	370
Egészségügyi termelés	163	59	222
Egyéb termelés	22	32	54
Összesen	4463	2550	7013
Területek szerint:	hektár		
Véghasználati redukált terület	10912	10097	21009
Növ. fok. gyéritéssel érintett terület	13623	3219	16842
Törzskiv. gyéritéssel érintett terület	16546	8793	25339
Tisztítási terület	18974	11219	30193
Fafajcsoportok szerint:	br. ezer m ³		
Tölgy	954	207	1161
Cser	818	155	973
Bükk	556	62	618
Gyertyán	261	71	332
Akác	516	964	1480
Többi kemény lombos	138	54	192
Nemes nyár	365	611	976
Hazai nyár	131	76	207
Többi lágy lombos	162	138	300
Fenyő	562	212	774
Összesen	4463	2550	7013

Forrás: ÁESz "Beszámoló az erdősítésekről és a fakitermelésekről a 2002. évben"

Összes fakitermelés és az állományok összes folyónövedéke,
1993-2002

Forrás: ÁESz "Beszámoló az erdősítésekről és a fakitermelésekről", ÁESz Adattár

Az erdeinkből kitermelhető fa mennyiségét, a tartamos erdőgazdálkodás követelményéből kiindulva, az állami feladatként készített 10 évre szóló erdőtervek határozzák meg. Az erdőgazdálkodóknak a fakitermeléseket az erdészeti hatóság évenként engedélyezi és számba veszi a teljesítéseket.